

Kaznovana nevoščljivost.

Gospod Anton je bil upokojen zemljemerec. Ker ni imel lastne rodbine in je bil velik prijatelj življenja na kmetih, se je na stare dni naselil pri Gorjančevih. Ti so bili daljni sorodniki Antonovi in so za starega gospoda skrbeli kar najlepše. Pa tudi stari gospod Anton jih je ljubil, posebno desetletnega Iva in dvanajstletnega Jožka, ki sta pohajala domačo vaško šolo. Ljubeznivo je občeval z njima in oba brata sta večkrat obiskala gospoda Antona v njegovem »kotu«, t. j. v gornji sobi, ki je v nji stanoval. Med starim gospodom Antonom in med Gorjančevimi je vladala kar najlepša zastopnost, kakršno nahajaš pač le med dobrimi ljudmi, med svojci.

Nekoč so Gorjančevi trgali hruške, tiste dobre, velike maslenke, saj jih poznate? Stara hruška je rastla tik Gorjančeve hiše in Ivo in Jožek sta tudi sodelovala pri trganju. Zato pa sta dobila tudi nekaj lepih hrušk od staršev v dar. Ko je Ivo opazoval svoje hruške, mu je bila v oči hruška, nenavadno lepa in velika. Takoj je sklenil: »To pa ponesem gospodu Antonu!« Šel je torej h gospodu Antonu ter mu položil hruško na mizo. Stari gospod je pravkar sedel ob nji ter pil kavo.

»Lej no, lej!« je vzkliknil gospod Anton, veselo iznenaden, »kako lepa hruška je to! Tolike še res nisem videl! Lepa hvala, dragi Ivo! Veseli me, da si se spomnil name!«

Ob teh besedah je gospod Anton vstal ter stopil k zidni omari. Vzemši iz nje novec, stisne ga dečku v roko, govoreč: »Tu imaš nekaj za hruško! Glej, da novca ne izgubiš!« Deček pa ni hotel sprejeti denarja, zakaj bila je c e l a k r o n a. Položi torej krono na mizo ter reče: »To je preveč, gospod Anton!« Toda stari gospod mu le prigovarja, na kar vtakne Ivo krono v žep ter gre vesel iz sobe.

Ko se vrne med domače, veselo izpregovori: »Pomislite vendar! Za hruško, ki sem jo podaril gospodu Antonu, sem dobil celo krono!«

Vsi so se veselili z Ivom, le njegov bratec Jožek ne. Rajši bi bil, da je gospod Anton njemu daroval krono. Ali zdajci ga obsenči misel: »Pa še ti kaj daruj gospodu Antonu! Gotovo ti da še več!« — In veste, kaj stori sebični deček? Vedel je, da je gospod Anton, kot bivši zemljemerec, prijatelj risanja. »Svojo najlepšo risbo — hišo — mu ponesem. Če je gospod Anton že za hruško dal krono, koliko mi šele podari za to lepo risbo!« Tako si je mislil Jožek in se takoj napotil z risbo v roki h gospodu Antonu.

»Dober dan, gospod Anton!«

»Bog ga daj, Bog ga daj, ljubi Jožek. Veseli me, da me tudi enkrat obiščeš. Kaj pa imaš tu?«

»Narisal sem v šoli hišo in hočem Vam podariti to risbo. Gospod učitelj so rekli, da ni nihče lepše risbe napravil nego jaz!«

»I seveda! Prav je povedal gospod učitelj!« izpregovori gospod Anton, natančno si ogledavši sliko. »Res lepo se ti je posrečila! Iskrena hvala za njo! Hočem si jo dobro shraniti!«

Gospod Anton je nevoščljivega dečka dobro poznal. Hotel mu je dati šolo, da jo bo pomnil. Zatorej mu reče: »Sedi, Jožek, sedi. Počakaj, hočem ti tudi nekaj darovati!« Ob teh besedah stopi k zidni omarici.

»Aha,« si misli denarja željni Jožek, »zdaj dobim darilo! Srebrn goldinar najmanj!«

Gospod Anton zopet zapre omarico, stopi k Jožku ter izpregovori: »Vidiš, ker si me tako razveselil, hočem ti tudi darovati nekaj posebnega. Na, to veliko, lepo hruško! To je res krasen sad! Vzemi hruško, jaz je ne jem, tebi pa bo dišala, vrlo dobro, tega sem gotov!«

Jožek, ves v zadregi in poparjen, ni hotel seči po hruški. Gospod Anton pa je dejal: »Le vzemi, le! Rad bi te razveselil, kakor si me ti razveselil s svojo risbo!«

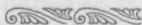
Tako je moral Jožek vzeti hruško svojega brata ter jo nesti k svojcem.

Zdaj me pa, ljubi otroci, gotovo povprašate, kakó je hruška dišala Jožku. Ni je jedel, nego nevoljno jo je vrgel svojemu bratu na mizo.

Ko je pa to videl oče Gorjanec, je nagubančil celo ter Jožka resno pokaral: »Pfuj, sramuj se, Jožek! Nevoščljivost je korenina vsega zla! Ne daj, da se ti v srcu zaredi — nevoščljivost! Lahko bi te kedaj zadela huda kazen za to!«

Jožek si je zapomnil te besede. Potrudil se je, da se iznebi te svoje slabosti. Sčasoma je postal poštenjak brez nevoščljivosti in samopridnosti.

Janko Leban.

Zalarjev Jurček.

Kdo ne pozna Jurčka Zalarjevega, ki mu ga ni para v vsej vasi? O Božiču je dopolnil šesto leto. Najmlajši je pri Zalarju. Tone, Barbka, Francek: vsi že hodijo v šolo. Jurček pa tudi noče zaostati za svojima učenima bratcema in modro sestrico, ki vsi žečitajo in lepo pišejo.

Zaželel si je Jurček abecednika. Le kdo bi se ga usmilil, kdo bi mu ga kupil? Pri očetu ni bilo nič. Usmilili so se ga naposled mati. V nedeljo je že dobil Jurček novi abecednik. Začelo se je učenje. A toliko teh »kljuk«, tako čudnih, pa vsaka ima svoje ime! Podobe — te so mnogo bolj zanimale Jurčka kot pa črke, ki mu kar niso hotele ostati v spominu. Pa, da ima le abecednik; počasi bo šlo že tudi z branjem, si je mislil Jurček.

Kaj, ko bi mu kdo pomagal? Toneta je poprosil. Tone bo najbolje znal; pa ima tudi največ časa, ker hodi v šolo le ob četrkih.

In res začela sta z učenjem. Pri najlažji črki sta začela, kakor je nasvetoval Tone, hudomušnež, Jurčku. Pri črki »t« sta začela.

»Vidiš Jurče, to je tepec!« Res, »tepeca« si je Jurče kaj dobro zapomnil, pisanega in tiskanega. Še napisati ga je znal. Poiskati je znal »tepeca« v vsaki knjigi. Kdor je prišel k Zalarjevim, vsakemu je pokazal Jurče, kaj že zna brati.

Naposled se je pa Jurče vendarle naveličal